Euroopan parlamentti
2019-2024

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2023/0102(NLE)

17.10.2023

***

SUOSITUSLUONNOS

esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan raja- ja merivartioviraston Montenegrossa toteuttamia operatiivisia toimia koskevan Euroopan unionin ja Montenegron välisen sopimuksen tekemisestä
(08353/2023 – C9-0177/2023 – 2023/0102(NLE))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Lena Düpont

Menettelyjen symbolit

*	Kuulemismenettely
***	Hyväksyntämenettely
***I	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (ensimmäinen käsittely)
***II	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (toinen käsittely)
***III	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5

PERUSTELUT 6

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

esityksestä neuvoston päätökseksi Euroopan raja- ja merivartioviraston Montenegrossa toteuttamia operatiivisia toimia koskevan Euroopan unionin ja Montenegron välisen sopimuksen tekemisestä
(08353/2023 – C9-0177/2023 – 2023/0102(NLE))

(Hyväksyntä)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon esityksen neuvoston päätökseksi (08353/2023),

– ottaa huomioon Euroopan raja- ja merivartioviraston Montenegrossa toteuttamia operatiivisia toimia koskevan Euroopan unionin ja Montenegron välisen sopimuksen (08354/2023),

– ottaa huomioon neuvoston Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 77 artiklan 2 kohdan b ja d alakohdan, 79 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti esittämän hyväksyntää koskevan pyynnön (C9-0177/2023),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 105 artiklan 1 ja 4 kohdan sekä 114 artiklan 7 kohdan,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan suosituksen (A9-0000/2023),

1. antaa hyväksyntänsä sopimuksen tekemiselle;

2. kehottaa puhemiestä välittämään parlamentin kannan neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden ja Montenegron hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

a. Taustatietoa
Ehdotetulla neuvoston päätöksellä on tarkoitus hyväksyä Euroopan raja- ja merivartioviraston Montenegrossa toteuttamia toimia koskeva Euroopan unionin ja Montenegron välinen asemaa koskeva sopimus eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annetussa asetuksessa (EU) 2019/1896 edellytetyllä tavalla.

Euroopan raja- ja merivartioviraston, jäljempänä ’virasto’, tehtäviin kuuluu yhteistyön tekeminen kolmansien maiden kanssa eurooppalaisesta raja- ja merivartiostosta annetun asetuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla, ”mahdollisesti myös rajaturvallisuusryhmien lähettämisellä operatiivisiin tehtäviin kolmansissa maissa”. Virasto voi tehdä yhteistyötä niiden kolmansien maiden viranomaisten kanssa, jotka ovat toimivaltaisia asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa, siinä määrin kuin sen tehtävien hoitaminen tätä edellyttää, ja se voi toteuttaa Euroopan yhdennettyyn rajaturvallisuuteen liittyviä toimia kolmannen maan alueella kyseisen kolmannen maan suostumuksella.

Asemaa koskevan sopimuksen tarkoituksena on kattaa kaikki näkökohdat, jotka ovat tarpeen viraston toimien toteuttamiseksi kolmansissa maissa. Asetuksen (EU) 2019/1896 73 artiklan 3 kohdan mukaan olosuhteissa, jotka edellyttävät rajaturvallisuusryhmien lähettämistä eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvästä joukosta kolmanteen maahan, jossa ryhmien jäsenet käyttävät toimeenpanovaltuuksia, unioni tekee kyseisen kolmannen maan kanssa asemaa koskevan sopimuksen.

Komissio esitti Euroopan raja- ja merivartiovirastosta annetun asetuksen mukaisesti ja asetuksen 76 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla tiedonannossaan COM(2021)829 asetuksessa (EU) 2019/1896 tarkoitetun asemaa koskevan sopimuksen mallin, johon sisältyy erityissäännöksiä kolmansien maiden alueella toteutettavista toimista. Montenegron kanssa tehty asemaa koskeva sopimus perustuu komission laatimaan malliin.

Komissio tiedotti esittelijöille 10. toukokuuta 2023 edistymisestä Euroopan unionin ja Montenegron tasavallan välisissä asemaa koskevasta sopimuksesta käytävissä neuvotteluissa. Sopimus allekirjoitettiin 16. toukokuuta 2023 Podgoricassa.

b. Esittelijän kanta
Muuttoliike- ja pakolaiskriisin ollessa pahimmillaan sadat tuhannet turvapaikanhakijat ja muuttajat saapuivat Euroopan unioniin Länsi-Balkanin kautta, ja Montenegro sijaitsee yhdellä laittoman muuttovirran pääreiteistä.

Esittelijä katsoo, että virallisten, oikeudellisesti sitovien sopimusten tekeminen kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön puitteissa epävirallisten työjärjestelyiden sijasta on ratkaisevan tärkeää avoimuuden, julkisen valvonnan ja tällaisen yhteistyön demokraattisen valvonnan varmistamiseksi. Kaikki Euroopan unionin ja kolmansien maiden väliset sopimukset, jotka koskevat Euroopan raja- ja merivartioviraston toteuttamia toimia, olisi kuitenkin käsiteltävä tarkasti, niiden on tuotettava lisäarvoa ja niiden on oltava tarkoituksensa ja sisältönsä kannalta ehdottoman välttämättömiä ja oikeasuhteisia.

Euroopan raja- ja merivartioviraston ja Montenegron sisäministeriön on noudatettava

Euroopan raja- ja merivartiovirastosta annetun asetuksen säännöksiä ja varmistettava perusoikeuksien noudattaminen.

Lopuksi esittelijä katsoo, että ehdotettu asemaa koskeva sopimus on yhdenmukainen komission tiedonannon mukaisen asemaa koskevan sopimuksen mallin kanssa lopulliseen sopimukseen sisällytettävän sisällön ja määräysten osalta.

Koska tämä sopimus on tullut täytäntöönpanovaiheeseen, parlamentti pyytää, että Euroopan raja- ja merivartiovirasto ilmoittaa viipymättä Euroopan parlamentille osana asemaa koskevan sopimuksen täytäntöönpanoa toteutetuista toimista, ja muistuttaa virastoa sen velvollisuudesta sisällyttää kolmansien maiden kanssa tehtävän yhteistyön arviointi vuosikertomuksiinsa asetuksen (EU) 2019/1896 73 artiklan 8 kohdan mukaisesti.

Edellä esitetyn perusteella esittelijä suosittelee, että parlamentti hyväksyy neuvoston päätösesityksen tekstin.